

Projekt

z dnia 7 września 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY STEGNA**

z dnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stegna
na lata 2020-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) w związku z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 821) Rada Gminy Stegna uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stegna na lata 2020-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stegna.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Stegna

z dnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE STEGNA NA LATA 2020 – 2022

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegna

WPROWADZENIE

Rodzina jako podstawowa grupa społeczna stanowi naturalne środowisko wychowawcze, a co za tym idzie najdłużej oddziałuje na osobowość każdego człowieka, kształtuje jego spostrzeganie społeczeństwa, wyznawane wartości, umiejętności personalne oraz sposób późniejszego funkcjonowania. Dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym niosą za sobą wiele skutków pozytywnych, ale również zagrożenia takie jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, wzrost przestępczości. Dodatkowo można zauważyć wzrost rodzin niepełnych, spowodowany rosnącą liczbą rozwodów lub wyjazdem jednego lub obojga rodziców w celach zarobkowych. Czynniki te mogą się przyczyniać do rozpadu struktury rodziny lub nieprawidłowego wypełniania jej funkcji.

Głównym założeniem Gminnego Programu jest wsparcie rodziny z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Z uwagi na złożoność tych problemów system pomocy powinien opierać się na interdyscyplinarnej współpracy lokalnych służb społecznych oraz innych podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, z zachowaniem zasady poszanowania wszystkich uczestników. Wsparcie rodziny powinno mieć charakter profilaktyczny, integracyjny i reintegracyjny. Należy zwrócić szczególną uwagę na to żeby nie wyręczać rodziny w wypełnianiu jej roli, a przede wszystkim ją wspierać i wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny, z jej aktywnym udziałem i wykorzystaniem jej zasobów. Ważne jest wspieranie rodzin biologicznych i rodzinnych form opieki. W przypadku gdy zajdzie potrzeba umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, należy skupić się na pracy z rodziną biologiczną aby dziecko jak najszybciej do niej powróciło. Jest to ważne przede wszystkim ze względów społecznych, ale również ekonomicznych ponieważ obniża koszty związane z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

PODSTAWA PRAWNA

Prezentowany program ma na celu przedstawienie zadań do zrealizowania w zakresie wspierania rodziny w gminie Stegna i jest spójny z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego, takimi jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821)
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (Dz. U. z 2020r. poz. 1329)
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019r. poz. 1507 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277)
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407)
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U z 2020 r. poz. 111)
10. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020r. poz.808 ze zm.)
11. Uchwała nr X/64/2015 Rady Gminy Stegna z dnia 9 lipca 2015 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stegna na lata 2016 – 2026

ZADANIA SAMORZĄDU GMINNEGO

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Finansowanie:
- a. Podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. Kosztów związanych z udzieleniem pomocy ponoszonej przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN GMINY STEGNA – WYBRANE ELEMENTY

Gmina Stegna jest jedną z największych obszarowo gmin wiejskich w Polsce. Zajmuje powierzchnię 17.012 ha, co stanowi 25,3% powierzchni powiatu i 0,93% powierzchni województwa. Na koniec 2019 r. w gminie Stegna zameldowanych było 9753 mieszkańców.

Dla potrzeb Programu opracowano diagnozę zawierającą m.in. informacje na temat liczby mieszkańców, liczby rodzin korzystających z: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz stypendiów szkolnych i socjalnych. Karta diagnostyczna służy do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz określenia celów pracy z rodziną.

Tabela 1. Karta diagnostyczna

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019
OGÓLEM LICZBA MIESZKAŃCÓW	9824	9779	9753
BEZROBOTNI OGÓLEM	427	391	304
Długotrwale	175	181	133
LICZBA OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA	552	488	402
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie pieniężne	338	302	250
liczba osób w rodzinach	664	630	491
liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenie niepieniężne	280	191	160
liczba osób w rodzinach	415	367	289
liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	44	46	44
ŚWIADCZENIA RODZINNE			
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – liczba rodzin	328	343	398
Świadczenie wychowawcze- liczba rodzin	822	746	1095
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – liczba rodzin	63	59	61
Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne – liczba osób	283	240	196

Dane GOPS wskazują, że w analizowanym okresie utrzymuje się tendencja spadkowa liczby osób korzystających ze wsparcia Ośrodka:

- w 2017 roku skorzystało 552 osób, z tego: 338 osób z pomocy pieniężnej
- w 2018 roku skorzystało 488 osób, z tego: 302 osoby z pomocy pieniężnej
- w 2019 roku skorzystało 402 osoby, z tego: 250 osób z pomocy pieniężnej

Tendencja ta może być spowodowana zmniejszającą się liczbą osób bezrobotnych.

Kolejnym obszarem do analizy są powody udzielania pomocy społecznej, dane te przedstawia poniższa tabela

Tabela 2. Powody przyznania pomocy w latach 2017-2019

POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA	2017	2018	2019
Ubóstwo			
Liczba rodzin	16	10	7
Liczba osób w rodzinach	21	13	11
Bezrobocie			
liczba rodzin	207	170	129

Liczba osób w rodzinie	524	433	340
Niepełnosprawność			
Liczba rodzin	179	159	147
Liczba osób w rodzinach	281	250	234
Długotrwała lub ciężka choroba			
Liczba rodzin	150	145	134
Liczba osób w rodzinach	244	230	224
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych			
Liczba rodzin	76	71	60
Liczba osób w rodzinach	312	286	226
Alkoholizm			
Liczba rodzin	5	5	3
Liczba osób w rodzinach	11	11	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa			
Liczba rodzin	8	14	9
W tym wielodzietność			
Liczba rodzin	2	1	1
Liczba osób w rodzinach	20	53	37
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego			
Liczba rodzin	8	4	3
Liczba osób w rodzinach	8	9	3
Zdarzenia losowe			
Liczba rodzin	5	5	1
Liczba osób w rodzinach	11	9	2
Przemoc w rodzinie			
Liczba rodzin	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0	0
Praca socjalna			
Liczba rodzin	359	373	293

Jak wskazują dane z powyższej tabeli dominującymi problemami w rodzinach korzystających z pomocy społecznej jest niepełnosprawność, a także długotrwała i ciężka choroba, na trzecim miejscu jest bezrobocie, które sukcesywnie spada na przestrzeni ostatnich lat.

Kolejnym ważnym problemem z którym się borykają rodziny w gminie Stegna jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, jest to najczęstsza przyczyna trudności w pełnieniu ról społecznych i rodzicielskich.

W wyniku dysfunkcji, które dotyczą rodziny objęte wsparciem dochodzi do sytuacji kryzysowych, kiedy należy zabezpieczyć dobro małoletnich dzieci poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej.

Tabela 3. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej wg danych PCPR Nowy Dwór Gd.

Typ rodziny	2017		2018		2019	
	Ilość rodzin	Ilość dzieci	Ilość rodzin	Ilość dzieci	Ilość rodzin	Ilość dzieci
Spokrewniona	34	53	36	52	34	49
Niezawodowa	12	16	13	15	8	7
Zawodowa i pogotowie rodzinne	5	19	6	2	4	20
Rodzinny dom dziecka	1	8	1	8	2	17
Łącznie	52	96	56	104	48	93

Jak wynika z analizy danych z powyższej tabeli, liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2019 roku była najniższa na przestrzeni ostatnich lat.

Aby uniknąć i zminimalizować ryzyko umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej Gmina we współpracy z jednostkami gminnymi, powiatowymi, organizacjami pozarządowymi realizuje różnorodne działania. Należą do nich m.in.:

1. wzmożona praca socjalna z rodziną wieloproblemową, zagrożoną kryzysem,
2. zatrudnienie asystenta rodziny,
3. poradnictwo, konsultacje psychologiczne i prawne,
4. realizacja projektów i innych działań, takich jak:
 - a. „Szkoła dla rodziców”,
 - b. grupa edukacyjno-wspierająca dla osób doznających przemocy w rodzinie,
 - c. indywidualne konsultacje psychologiczne oraz pedagogiczne.
5. szeroka oferta pomocowa Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym funkcjonowanie świetlic dla dzieci,
6. funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
7. działania wspierające aktywizację zawodową: praca socjalna ukierunkowana na poszukiwanie pracy, realizowanie projektów unijnych, prace interwencyjne, roboty publiczne,
8. zintensyfikowane wsparcie finansowe i rzeczowe.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dała gminom możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, w tym m.in. przez asystenta rodziny. Liczbę rodzin korzystających z wsparcia asystenta rodziny, czas trwania wsparcia oraz liczbę rodzin, z którymi asystent zakończył pracę prezentują poniższe tabele.

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny.

Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	2017	2018	2019
do 3 miesięcy	-	2	2
od 3 do 12 miesięcy	5	3	2
powyżej roku	6	10	7
Ogółem	11	15	11

Tabela 5. Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę.

Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę oraz przyczyny zakończenia:	2017	2018	2019
Osiągnięcie celów	1	2	5
Zaprzestanie współpracy przez rodziną	3	3	0
Brak efektów	0	0	0
Zmianę metody pracy	0	0	0
Ogółem	4	5	5

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji, kompleksowo określa mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia niezbędne do zdiagnozowania sytuacji w gminie. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

- czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój rodziny,

- jakie szanse i zagrożenia dla rodziny płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem.

Analiza tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Realizacja celów operacyjnych wynikających z dokumentów strategicznych: - Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stegna na lata 2016-2026, - Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Stegna na lata 2020 – 2025, - Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanych co roku przez Radę Gminy, - Programu Rozwoju Gminy Stegna na lata 2016-2020 z perspektywą do 2025, -Działalność Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego przy GKRPA, -wsparcie asystenta rodziny, -profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, -realizowanie dodatkowych form pracy z rodziną -funkcjonowanie na terenie powiatu Punktu Interwencji Kryzysowej, -funkcjonowanie Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno Wychowawczego (OREW), -funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, -powoływanie grup roboczych realizujących indywidualny plan pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową,	- wysokie koszty utrzymania rodziny, - niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych, - brak zaplecza umożliwiającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy, - utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych w zakresie ochrony zdrowia, - brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, - brak nawyków korzystania ze specjalistycznego poradnictwa specjalistycznego, - wyuczona bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe), - brak poradni rodzinnej, - brak rodzin wspierających, - istnienie szarej strefy zatrudnienia - mała ilość organizacji pozarządowych wspierających działanie państwowych instytucji, - ograniczone środki finansowe na realizację projektów.

-rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: Urząd Gminy Policja Sąd, GOPS, PCPR, GKRPA), -dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty, -wysoka empatia, zaangażowanie, wiedza, doświadczenie oraz dalsze szkolenia pracowników służb pomocy społecznej, -wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży, -szeroki dostęp do poradnictwa specjalistycznego (m.in. prawnika, psychologa, terapeuty ds. uzależnień), -dobra jakość funkcjonowania placówek opiekuńczych i oświatowych na terenie gminy (żłobek-1, przedszkola publiczne-4, szkoły podstawowe-5), -funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia na terenie gminy, -szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych (GOK, biblioteka, placówki oświatowe), -coroczne organizowanie dla dzieci wypoczynku letniego.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- edukacja i uświadamianie społeczeństwa nt. problemów społecznych, - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, - pozyskiwanie środków pozabudżetowych na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, - pozyskanie kandydatów do tworzenia rodzin wspierających, - podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę, - edukacja rodziców, w szczególności poprzez treningi umiejętności rodzicielskich, radzenia sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzania budżetem domowym,	- zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, - bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, -zanik więzi i tradycji rodzinnych, - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę), -występowanie zjawisk patologicznych (przemoc, narkomania, alkoholizm, inne uzależnienia), - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, - brak pozytywnych wzorców w rodzinie, odrzucenie autorytetu szkoły/nauczyciela,

- możliwości pozyskiwania funduszy unijnych i realizacji rządowych programów, - rosnące wsparcie dla rodzin o charakterze socjalnym, - wzrost umiejętności korzystania przez rodzinę z różnych form wsparcia, - aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych.	- wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc, konsumpcjonizm - niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny, - wzrost liczby zadań zleczanych gminnym samorządom bez zabezpieczenia środków finansowych – ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę, - często zmieniające się przepisy prawa dotyczące polityki społecznej oraz trudności w ich interpretacji

ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu będą rodziny mieszkające na terenie gminy Stegna, wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności program jest skierowany do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niezaradnych życiowo,
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy,
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,
- rodzin z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności,
- przedstawicieli służb oraz instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Realizacja programu będzie się odbywać na zasadach współdziałania instytucji państwowych, samorządowych, organizacji pozarządowych, służby zdrowia oraz innych podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom zostaną stworzone warunki dla skutecznej i wszechstronnej pomocy rodzinie.

CELE PROGRAMU

Cel główny: Efektywne wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Osiągnięcie powyższych celów będzie możliwe poprzez kontynuację prowadzonych dotychczas zadań oraz poprzez podejmowanie nowych inicjatyw społecznych ukierunkowanych na realizowanie wspólnej polityki na rzecz wzmocnienia rodziny.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie	Przyczyny udzielenia pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	Środki własne Środki zewnętrzne
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Urząd Gminy w Stegnie	Liczba i rodzaj działań	Środki własne Środki zewnętrzne
Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Urząd Gminy w Stegnie Placówki oświatowe	Liczba i rodzaj działań	Środki własne Środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej	Środki własne Środki zewnętrzne

Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii uzależnień, dla ofiar lub sprawców przemocy domowej	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię Liczba założonych niebieskich kart Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki własne Środki zewnętrzne
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowywaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gd.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	Środki własne Środki zewnętrzne

Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta	Środki własne Środki zewnętrzne
Praca z rodziną, zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Urząd Gminy Stegna PCPR w Nowym Dworze Gd.	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Środki własne Środki zewnętrzne
Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno – kulturalnej i sportowo - rekreacyjnej	2020 - 2022	Placówki oświatowe GOK Gminna Biblioteka Publiczna	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach	Środki własne Środki zewnętrzne
Realizowanie projektów mających na celu wspieranie rodziny	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Urząd Gminy Stegna Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba projektów realizowanych na terenie gminy Stegna Liczba instytucji zaangażowanych w realizację tych projektów	Środki własne Środki zewnętrzne

		Gminna Komisja rozwiązywania Problemów Alkoholowych GOK Placówki oświatowe PCPR w Nowym Dworze Gd.		

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Urząd Gminy Stegna	Liczba i formy udzielonej pomocy Liczba rodzin i dzieci w nich, objętych pomocą	Środki własne Środki zewnętrzne
Dożywianie dzieci w żłobkach, przedszkolach, szkołach	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Urząd Gminy Stegna Placówki oświatowe	Liczba dzieci objętych dożywianiem	Środki własne Środki zewnętrzne
Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzi dysfunkcyjnych	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie	Liczba dzieci korzystających z tej formy pomocy	Środki własne

		Urząd Gminy Stegna		Środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Placówki służby zdrowia Placówki oświatowe Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gd.	Liczba rodzin i dzieci w nich, objętych monitorowaniem	Środki własne Środki zewnętrzne
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2020 - 2022	Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Urząd Gminy Stegna	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych placówkach Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach	Środki własne Środki zewnętrzne
Pomoc rodzinom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie PCPR w Nowym Dworze Gd. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gd.	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Środki zewnętrzne

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
Szczegółowe, wieloaspektowe i kompleksowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie	Liczba rodzin przeżywających trudności	Środki własne Środki zewnętrzne
Kierowanie na leczenie osób uzależnionych	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie	Liczba osób, które podjęły terapię	Środki własne
		Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja	Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki zewnętrzne
Angażowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Policja	Liczba uruchomionych procedur Niebieskiej Karty	Środki własne Środki zewnętrzne

		Placówki służby zdrowia		
Przydzielanie rodzinom asystenta rodziny	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Sąd Rodzinny i Nieletnich	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny	Środki własne Środki zewnętrzne
Utrzymywanie kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi, z wyjątkiem przypadków w których sąd zakazał takich kontaktów	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie PCPR w Nowym Dworze Gd.	Liczba rodzin, które korzystały z takiego wsparcia	Środki własne Środki zewnętrzne
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	2020 - 2022	Pracownicy socjalni Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji	Środki własne Środki zewnętrzne
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2020 - 2022	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Placówki służby zdrowia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stegnie	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych Ilość godzin dokonanego poradnictwa specjalistycznego Ilość rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy	Środki własne Środki zewnętrzne

PRZEWIDYWANE FORMY DZIAŁANIA

- Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny.
- Motywowanie członków rodzin do podejmowania aktywności mających na celu zniwelowanie ich własnych dysfunkcji i poprawy dotychczasowej sytuacji bytowej.
- Wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych dysfunkcją oraz ich edukacja.
- Wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, finansowych i bytowych.
- Pomoc we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do samodzielnego, prawidłowego funkcjonowania.
- Pozyskanie i współpraca z rodzinami wspierającymi.
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo.
- Organizowanie szkoleń, wydarzeń, kampanii promujących rodzinę.
- Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.
- Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.
- Dążenie do reintegracji rodzin.
- Aktywny udział w szkoleniach i dążenie do pogłębiania wiedzy nt. pracy z rodziną, pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa sytuacji oraz wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,

- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji w niej,
- umożliwienie dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny,
- dobrze wyszkolona kadra pracowników służb społecznych.

REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie przy udziale:

- Urzędu Gminy w Stegnie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stegnie,
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Placówek oświatowych z terenu gminy Stegna,
- Organizacji pozarządowych,
- Posterunku Policji w Stegnie,
- Kuratorów Sądowych,
- Sądów – wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Gd.,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gd.,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gd.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy Stegna, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem Programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie. W ramach jego realizacji będą gromadzone dane, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą

dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy wszystkimi instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Gminy Stegna przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

PODSUMOWANIE

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest stworzenie optymalnych warunków do samodzielnego, prawidłowego funkcjonowania rodziny, a co za tym idzie poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny i ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Promowanie rodzinnego stylu życia oraz systematyczne podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków występowania dysfunkcji zdecydowanie zwiększy szansę na prawidłowe funkcjonowanie rodziny w środowisku a także wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Do osiągnięcia zamierzonych celów niezbędne jest aby w realizację programu aktywnie włączyły się wszystkie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem działań ma być poprawa sytuacji dzieci i rodziny, zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowania negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 821) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym niezbędne jest podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stegna na lata 2020 –2022.